

Ogólnopolska konferencja naukowa „Przeciwko komunistycznej władzy. Polskie doświadczenia lat 1944-1989” - Łódź, 11-12 czerwca 2026 r.

11.6.2026 - | Instytut Pamięci Narodowej

W konferencji „Przeciwko komunistycznej władzy. Polskie doświadczenia lat 1944-1989”, która ma na celu wieloaspektową refleksję nad zjawiskiem sprzeciwu wobec władzy komunistycznej w Polsce uczestniczy zastępca prezesa IPN dr hab. Karol Polejowski.

Punktem wyjścia dla proponowanych rozważań jest rok 1944 i jego dalekosiężne konsekwencje – moment zapoczątkowania nowego porządku politycznego, który na dziesięciolecia zdeterminował relacje między państwem a społeczeństwem, opierając je na przemocy, represji oraz systemowym ograniczeniu podstawowych praw i wolności obywatelskich.

Sprzeciw wobec władzy komunistycznej przybierał różnorodne formy i natężenie, znane w historiografii jako tzw. polskie miesiące. Proces ten w perspektywie długiego trwania doprowadził do upadku systemu komunistycznego w Polsce, choć wydarzenia te miały charakter wyjątkowy i były ograniczone czasowo, osadzone w szerszym kontinuum postaw oporu, konformizmu i negocjowania przestrzeni wolności.

- Każde dziesięciolecie istnienia tego kolonialnego tworu politycznego Sowietów, jakim była Polska Rzeczpospolita Ludowa, znaczone było wystąpieniami Polaków przeciwko władzy komunistycznej. I dzisiaj możemy z dumą powiedzieć, że Polacy po roku 1944 nie ugięli się przed komunizmem. Odrzucili go jako system obcy polskiemu narodowi, polskiej tradycji i niepodległości

- mówił podczas otwarcia konferencji dr hab. Karol Polejowski.

Istotnym obszarem rozważań jest również rola Kościoła katolickiego i innych wspólnot religijnych jako przestrzeni oporu, mediacji i budowania tożsamości społecznej, a także znaczenie emigracji politycznej i środowisk polskich na uchodźstwie, które stanowiły ważne zaplecze intelektualne, polityczne i kulturowe sprzeciwu wobec reżimu komunistycznego.

Konferencja podejmuje także problematykę sprzeciwu w wymiarze kulturowym i symbolicznym, ze szczególnym uwzględnieniem kultury alternatywnej, kontrkultury i niezależnych praktyk artystycznych funkcjonujących poza oficjalnym obiegiem. Przedmiotem refleksji są m.in. subkultury młodzieżowe, muzyka niezależna i scena alternatywna, teatr offowy, sztuka awangardowa, performance i działania efemeryczne, a także język buntu wyrażający się poprzez ironię, groteskę, absurd i prowokację. Ważnym polem analiz jest również przestrzeń miejska jako obszar oddolnych praktyk kontestacyjnych – od napisów i symboli na murach po nieformalne miejsca spotkań i wymiany idei.

W wydarzeniu udział bierze dyrektor Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi ppłk rez. Karol Piskorski.

[https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/243758,Ogolnopolska-konferencja-naukowa-Przeciwko-komunistyczn
ej-wladzy-Polskie-doswiad.html](https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/243758,Ogolnopolska-konferencja-naukowa-Przeciwko-komunistyczn
ej-wladzy-Polskie-doswiad.html)